

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

SOMOGYI KONTRA MAGYARORSZÁG

(kérelem száma 43411/12)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2017.október.17

A jelen ítélet végleges, de szerkesztői változtatás alá eshet .

A Somogyi kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (negyedik szekció) tanácsban tartott ülésén, melynek tagjai következők voltak:

Faris Vehabović, *Elnök,*

Carlo Ranzoni

Paczolay Péter, *Bírák,* és

Andrea Tamietti, *Szekció jegyzőkönyvvezető helyettes.*

A 2017. szeptember 26-án zárt ülésen lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

ELJÁRÁS

1. Az ügy a Magyarország ellen (43411/12 számon) Magyarország ellen az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény ("az Egyezmény") 34. Cikke alapján Somogyi József úr ("kérelmező") magyar állampolgár által 2012. július 5-én benyújtott kérelem alapján indult.

2. A kérelmezőt T. Fekete S. úr, Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („Kormány”) Tallódi Z. úr az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

3. A kérelmet 2016. május 18-án közzétették a Kormánnyal.

TÉNYEK**AZ ESET KÖRÜLMÉNYEI**

4. A kérelmező 1974-ben született, és Százhalombattán él.

5. A Pesti Központi Kerületi Bíróság, 2009. április 11-én a kérelmező előzetes letartóztatását rendelte el a Büntetőeljárásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseire hivatkozva, terrorcselekmény, és kapcsolódó egyéb bűncselekmények miatt, beleértve a lőfegyverrel és robbanóanyaggal való visszaélést, mivel a kilátásba helyezett súlyos büntetéstől való félelem miatt fennállt a szökés veszélye. Fennállt ezen kívül annak lehetősége, hogy a kérelmező a még szabadlábon lévő tette társaival való összejátszással akadályozza a nyomozást, vagy végrehajtja a tervezett bűncselekményeket, vagy újabb bűncselekményt követ el.

6. A letartóztatást 2009. május 8-án, majd augusztus 7-én meghosszabbították. Ennek során a Bíróság megismételte a korábbi

indoklásait, hozzátéve, hogy az összejátszás kockázata súlyos, mivel egyes gyanúsítottakat még nem fogtak el.

7. 2009. november 9-én a letartóztatás újabb meghosszabbítását rendelték el. A bíróság rögzítette, hogy a kérelmező ellen, olyan bűnszervezet tagjaként elkövetett terrorcselekmény miatt folyik a nyomozás, melynek célja élet elleni bűncselekmények elkövetése volt. A bíróság megjegyezte, hogy a csoport hosszabb ideje fennállt, és terrorcselekmények elkövetésére kötelezte el magát. Ezen kívül, egyre több bizonyíték támasztotta alá a kérelmezővel szembeni alapos gyanút.

8. 2010. február 9-én ismét meghosszabbították a kérelmező előzetes letartóztatását, melynek során a bíróság azt állapította meg, hogy letartóztatásának oka olyan súlyos volt, melyet még büntetlen előélete, családi kapcsolatai, és rendezett háttére sem tud egy kevésbé súlyos intézkedést indokolni.

9. 2010. április 7-én az intézkedést újra meghosszabbították, külön hivatkozva arra a tényre, hogy az ügy egy bűnszervezet által, hosszabb idő alatt elkövetett bűncselekmények egész sorozatával kapcsolatos.

10. 2010. június 9-én a Fővárosi Bíróság a kérelmező házi őrizetét rendelte el, megállapítva, hogy a bűnismétlés veszélye nem éri el az előzetes letartóztatást szükségessé tevő mértéket, és szintén megállapítva, hogy a nyomozás lezárása közeledik, valamint azt is, hogy egyes tetteitársakat a tárgyalás tartásáig ideiglenesen szabadlábra bocsátottak. A kérelmezőt a következő napon szabadlábra bocsátották. Az ezt követő időszakban betartotta a házi őrizet szabályait.

11. 2010. július 7-én a Fővárosi Ítéltábla, ismét elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatását. Megállapította, hogy több, nagyon súlyos bűncselekmény hosszú időn keresztül bűnszervezetben történt elkövetésének vádja olyan súlyos, hogy a pusztán házi őrizet nem lehet megfelelő intézkedés.

12. Az intézkedést 2010. augusztus 4-én meghosszabbították. A korábban hivatkozott indokok mellett a Bíróság azt is figyelembe vette, hogy nem szűnt meg a kérelmező politikai indíttatása a bűncselekmények elkövetésére, mely a bűnismétlés reális veszélyének kockázatát jelentette.

13. 2010. november 24-én, a Fővárosi Ítéltábla, a kérelmező házi őrizetét rendelte el, megállapítva, hogy a korábbi házi őrizet szabályait betartotta (lásd 10. pont fent) valamint megállapítva azt is, hogy a bűnismétlés kockázata kicsi.

14. 2012. szeptember 20-án a kérelmező házi őrizetét lakhelyelhagyási tilalomra változtatták, melyet végül 2014. július 6-án szüntettek meg.

15. 2015. április 22-én a kérelmezőt ismét letartóztatták, mivel nyomozást rendeltek el egy újabb bűncselekmény miatt, melyet állítólag a folyamatban lévő eljárás alatt követett el. Azzal gyanúsították, hogy a folyamatban lévő fő büntetőeljárás egyik tanújának hozzátartozóját

fenyegette, illetve zaklatta. Ezt az új büntetőeljárást, bizonyíték hiányában 2015. október 30-án megszüntették.

16. 2015. december 18-án a kérelmezőt szabadlábra helyezték, és házi őrizetet rendeltek el, amely 2016. július 17-ig tartott.

17. 2016. augusztus 30-án a kérelmezőt és tettes társait elítélték. A kérelmezőt 12 év fegyházbüntetésre ítélték.

18. Az ítéletet mind a vádlottak, mind az ügyészség megfellebbezte. Az ezt követő eljárás kimenetele ismeretlen.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5.1 CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A kérelmező azt kifogásolta, hogy letartóztatása nélkülözött minden jogalapot, de ennek során nem indokolta, illetve magyarázta meg állítását. Az Egyezmény 5.1. Cikkére hivatkozott, melynek releváns részei a következőképpen rendelkeznek:

„1. Mindenkinnek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra. Szabadságától senkit sem lehet megfosztani, kivéve az alábbi esetekben és a törvényben meghatározott eljárás útján:

...

c) törvényes letartóztatás vagy őrizetbe vétel abból a célból, hogy e bűncselekmény elkövetése alapos gyanúja miatt az illetékes hatóság elé állítsák, vagy amikor ésszerű oknál fogva szükséges, hogy megakadályozzák bűncselekmény elkövetésében vagy annak elkövetése után a szökésben;

...

3. E Cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden személyt haladéktalanul bíró, vagy a törvény által bírói hatáskörrel felruházott más tisztségviselő elé kell állítani, és a letartóztatott vagy őrizetbe vett személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték.

4. Szabadságától letartóztatás vagy őrizetbe vétel folytán megfosztott minden személynek joga van olyan eljáráshoz, melynek során őrizetbe vételének törvényességéről a bíróság rövid határidőn belül dönt, és törvényellenes őrizetbe vétele esetén szabadlábra helyezését rendeli el.”

20. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező, az 5.1. Cikkre hivatkozással azzal érvelt, hogy letartóztatása a magyar jogban nem rendelkezett jogalappal, azonban nem fejtette ki ennek okát, és ezért panaszát érdemben nem alapozta meg. A Bíróság a maga részéről megállapítja, hogy az előzetes letartóztatás bünszervezetben elkövetett terrorcselekmény alapos gyanúja miatt történt. A Bíróság tehát megállapítja, hogy ezen intézkedéssel kapcsolatban nem merült föl jogellenesség, vagy

önként, mivel ez az Egyezmény 5.1. Cikk c) alpontjában található intézkedésnek minősül.

21. Ennél fogva, a kérelemnek ez a része, a 35. 3. (a) Cikk szempontjából nyilvánvalóan alaptalan, és az Egyezmény 35.4. Cikk alapján el kell utasítani.

II. AZ EGYEZMÉNY 5.3. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

22. A kérelmező azt is kifogásolta, hogy az intézkedés ideje elfogadhatatlanul hosszú volt, és a Bíróságok által felhozott indokok, nélkülözték az érdemi mérlegelést. Az Egyezmény 3, 5.3. és 4. Cikkére, valamint a 13. Cikkére hivatkozott. A Kormány vitatta ezeket az érveket.

23. A Bíróság, mint az adott tényállás jogi minősítésének elvégzésére jogosult szervezet (ld. többek között *Guerra and Others v. Italy*, 19 February 1998, § 44, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I), álláspontja szerint a panaszt kizárólag az 5. 3. Cikk alapján kell vizsgálni.

A. Elfogadhatóság

24. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan, az Egyezmény 35.3 (a) Cikke szempontjából. Azt is megállapítja, hogy a kérelem más okból sem elfogadhatatlan. Ezért a kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

B. Érdemi kérdések

25. A kérelmező előadta, hogy előzetes letartóztatása és házi őrizete túlságosan hosszú volt, valamint a hatóságok nem adtak megfelelő indokot, döntésükben nem vették figyelembe az egyéni szempontokat, és nem vizsgálták meg kellő alaposággal a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának lehetőségét.

26. A Kormány azzal érvelt, hogy a hatóságok által megfogalmazott indokok relevánsak voltak, és megfelelő alapul szolgáltak a kifogásolt letartóztatás indokául.

27. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező 2009. április 11-től, 2010. június 10-ig volt előzetes letartóztatásban (ld. 5.10. pont fent) és 2010. június 11-től július 11-ig volt őrizetben (ld. 10-11. fent), majd ismét letartóztatásban 2010. július 8-tól november 23-ig (ld. 11. és 13. pontok fent) és végül ismételen házi őrizetben 2010. november 24-től 2012. szeptember 20-ig (ld. 13-14. pontok fent). A kérelmezőt ismét letartóztatták, mely 2015. április 22-től december 18-ig tartott, melyet házi őrizet követett 2016. július 27-ig (ld. 15-16. pontok fent).

28. Mivel a házi őrizet az 5. Cikk szempontjából szabadságtól való megfosztásnak minősül, melyet az előzetes letartóztatás hosszának

vizsgálatakor szintén figyelembe kell venni (ld. *Süveges v. Hungary*, no. 50255/12, § 77, és az ott hivatkozott további esetek), az intézkedés összesen több mint négy év és nyolc hónapig tartott.

29. A Bíróság nemrégiben foglalta össze a hasonló esetekkel kapcsolatos általános elveket, a *Buzadji v. the Republic of Moldova* ([GC], no. 23755/07, §§ 84-102, ECHR 2016) ügyben. Ehhez azt fűzné hozzá, hogy amennyiben az előzetes letartóztatás a Bíróság esetjogában általánosan elfogadhatónak minősített időszakot meghaladja – a jelen ügyben ez valóban nagyon hosszú ideig tartott – különösen fontos indokokra van szükség ennek igazolására (ld. *Süveges*, id. fent 98. pont).

30. A jelen ügyben azonban a Bíróság nem tudott ilyen fontos indokot megállapítani. A Bíróság figyelembe vette a hatóságok érthető aggodalmát a kérelmező lehetséges szökésével kapcsolatban, melyre a szigorú büntetés miatt kerülhetett sor, és/vagy azt, hogy még szabadlábon lévő tetteitársaival összejátszik. Ugyanakkor a Bíróság azt is megállapítja, hogy a kérelmező tekintetében nem történt egyéni értékelés a szökés veszélyének tényleges kockázata tekintetében, különösen annak fényében, hogy a házi őrizet szabályait betartotta, miután először helyezték szabadlábra az előzetes letartóztatásból (ld. 10. pont fent). Ami az összejátszás kockázatát illeti, a Bíróság álláspontja szerint a nyomozás lezárását követően ez nem volt alapvető indok. A kényszerintézkedések ennek ellenére több mint két további évig tartottak. Mindemellett – annak ellenére, hogy a hatóságok nagyon helyesen mérlegelték a kevésbé súlyos kényszerítő intézkedések hatását, és ténylegesen hajlandóak voltak ezekre –, úgy tűnik, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítottak a bűnismétlés kockázatának. Ez a kockázat a hatóságok számára főként azon a vádon alapult, hogy a kérelmező egy bünszervezethez tartozik, és a hatóságok elmulasztották a bűnismétlés tényleges veszélyének a jelen eset egyedi körülményei alapulvételével történő felmérését.

31. Mindemellett, a Bíróság aggályosnak tartja, hogy a 2015-ös új vádemelést követően elrendelt újabb letartóztatás következtében a kérelmező szabadságát újabb kilenc hónapra vonták meg (ld. 15-16. pontok fent), annak ellenére, hogy a szóban forgó ügy nyomozását 2015. október 30-án megszüntették.

32. Végül a Bíróság kénytelen azt is megjegyezni, hogy hét évre volt szükségük a hatóságoknak ahhoz, hogy a kérelmező letartóztatásától az első fokú ítélet meghozataláig eljussanak, mely messze nem felel meg a hasonló ügyekben megkívánt „különleges gondosság” követelményének (ld. *Labita v. Italy* [GC], no. 26772/95, §§ 152 and 153, ECHR 2000-IV).

33. A fentiek elegendő alapot nyújtanak a Bíróság számára annak megállapításához, hogy a kérelmező szabadságának megvonására felhozott indokok bár relevánsak voltak, mégsem bizonyultak elégségesnek ahhoz, hogy a szóban forgó hosszú időszakot megalapozzák (ld. *mutatis mutandis* a hasonló hosszúságú előzetes letartóztatások tekintetében *Calleja v. Malta*,

no. 75274/01, §§ 96-112, 7 April 2005, és *Maglódi v. Hungary*, no. 30103/02, §§ 32-40, 9 November 2004). Ebből következik, hogy az Egyezmény 5.3. Cikkét megsértették.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

34. Az Egyezmény 41. Cikke a következő képpen rendelkezik:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. A kár

35. A kérelmező 14,373 euró (EUR) vagyoni kártérítést követelt, arra hivatkozva, hogy ez az összeg a kifogásolt intézkedések időtartama alatt elmaradt bevételének felel meg. Emellett, 52,735 EUR nem vagyoni kár megtérítését követelte.

36. A Kormány túlzottnak tartotta a fenti követeléseket.

37. A Bíróság egyrészt megállapítja, hogy a kérelmező nem bizonyította, hogy a megállapított jogsértés, és a vagyoni kár között, milyen okozati összefüggés van. Ezért ezt a követelést elutasítja. Másrészt megállapítja, hogy a kérelmező el kellett szenvedjen nem vagyoni károkat, és méltányossági alapon, ezen a jogcímen 4,800 EUR összeget ítél meg számára.

B. Költségek és Kiadások

38. A kérelmező, ügyvédjének megbízási szerződése alapján, a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére 955 EUR összeget követel.

39. A Kormány vitatta ezt a követelést.

40. a rendelkezésre álló dokumentumok és saját esetjoga alapján, a Bíróság a követelést ésszerűnek tartja, és a teljes követelt összeget megítéli.

C. Késedelmi kamat

41. A Bíróság megfelelőnek találja, hogy a késedelmi kamat az Európai Központi Bank marginális hitelkamatlábán alapuljon, melyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG
EGYHANGÚLAG,

1. Az 5.3. Cikk alapján benyújtott kérelmet elfogadhatónak *nyilvánítja*, míg a kérelem többi részét elfogadhatatlannak nyilvánítja;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5.3. Cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*,
 - (a) hogy az alperes Állam három hónapon belül a következő összegeket kell kifizesse a kérelmezőnek az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) 4,800 EUR (négyezer nyolcszáz euró) plusz az erre eső adók összege nem vagyoni kártérítés jogcímen;
 - (ii) 955 EUR (kilencszázötvenöt euró) plusz az erre eső adók összege, költségek, és kiadások jogcímen;
 - (b) A fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni, a fenti összeg után.

4. Elutasítja a kérelmező igazságos elégtétel iránti egyéb kérelmét.

Készült Angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2017. október 17-én, a Bíróság eljárási szabályzata 77. Szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Andrea Tamietti
Helyettes Jegyzőkönyvvezető

Faris Vehabović
Elnök